

П'ЯТЬ ДОЛЯРІВ КАРИ ЗА КОЖНОГО РОБІТНИКА ВЧАСІ НЕЗАКОННОГО СТРАЙКУ — ДОМАГАННЯ ФОРДА

Революційне домагання до робітничих юній поставило підприємство Форд Мотор Компані в Дітроїті, жадаючи, щоб юнія платила по п'ять доларів кари від кожного робітника, коли вибухне незаконний або дикий страйк. Як гарантію юнія має зложити підприємству запорук, умовлену в контракті між підприємством і робітничою юнією. Підприємство стало на такому становищі, що юнія повинна бути відповідальна за своїх членів. Представники юнії автомобільних робітників зміцні відкинули таке домагання, називаючи його „нереалістичним“.

СУД ПРИЗНАЄ ОСОБИСТУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮНІЙНОГО УРЯДОВЦЯ ЗА ШКОДУ.

Федеральний окружний суд в Шікаго видав рішення, що урядовець робітничої юнії є особисто відповідальний за шкоду, яку заподіє юнія підприємству. Це рішення видав суд вчасі процесу підприємства Пулман Стандарт Кар Мануфактурінг Компані проти сімох урядовців відділу 2928 юнії сталевих робітників. Підприємство процесує юнійних урядовців за пресову образу („лайбел“), поповнену в юнійнім органі проти підприємства, жадаючи відшкодування у висоті \$1,000,000.

ЮНІЯ СТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ МАЄ РІШЕННЯ ВИКЛИКАТИ СТРАЙК.

Голосування юнії сталевих робітників для вирішення питання, чи юнія має викликати страйк робітників в сталевій промислі, виказало, що 70 відсотків членів заявили за страйк. Юнія вже здавна домагається підвищити платні по два долари денно.

РІВНА ПЛАТНЯ ДЛЯ ЖІНОК І МУЖЧИН.

Воєнна Рада Праці у Вашингтоні видала засадничі рішення, яким признає жінкам рівну платню з мужчинами, коли жінки сповняють таку саму роботу, як мужчины. Рішення видане як директива підприємству Джерал Електрик Корпорейшен у переговорах з юнією злучених електричних робітників.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕВДАЧУ В ПЕРЕГОВОРАХ ПРАЦІ І КАПІТАЛУ.

Дорадники президента, які слідять хід нарад на конференції капіталу й праці виявляють, що нема надії на успіх конференції. Навіть, коли президент хотів тепер вмішатися нема виглядів на успіх.

ЗАМОВИЛИ ЛІТАКИ ДЛЯ ПОДОРОЖІ В СТРАТОСФЕРІ.

Пан Америкен Ворлд Ервейс, тобто підприємство, яке має дозвіл перевозити літаками пасажирів у різні часті світу з Америки, замовило в варстатах підприємства Боїнг двацять страто-літаків, планованих на візріах воєнних літаючих фортець Бі-29. Вони можуть везти по 80 подорожних і летіти зі швидкістю 340 миль на годину. Ці літаки мають перевозити подорожних з Нью Йорку до Лондону від листопада 1946. Їх кошти мають виносити \$25,000,000. Подорож з Нью Йорку до Лондону в Англії має тривати 11½ годин.

ДОМАГАЄТЬСЯ ДАЛЬШОЇ ПРОДУКЦІ АТОМОВИХ БОМБ.

Генерал майор Л. Р. Гровс, який був головою улаждень для виробу атомової бомби перед закінченням американсько-японської війни, став на допити сенатської комісії для атомової сили. У двох годинах часу він відповідав на запити, а в відповідях заявився за те, щоб Злучені Держави далі виробляли атомові бомби, доки не буде міжнародного вирішення для її переховання. Він виявив погляд, що федеральний скарб мусить видавати по п'ятьсот мільйонів доларів річно на втримання апарату для виробу бомб.

СЕНАТОР ПРОТИ ВІЙНИ З РОСІЄЮ.

Серед дискусії в сенаті над участю Злучених Держав в Організації Об'єднаних Держав виявляються різні проекти для втримання світового миру. Так група дев'ятих республіканських і шістьох демократичних сенаторів вийшла з пропозицією, щоб міжнародний суд мав право примусово розбирати міжнародні спори і видавати присуди. Сенатор Едвін С. Джансон, демократ з Колорадо, заявив, що він буде голосувати за урядовим проектом, щоб підтримати військовою силою УНО, бо для людства нема рятунку на випадок вибуху війни. Він головню остерігав перед війною з Росією, бо в такій війні оба краї поповнять самогубство.

У конгресі домагаються перевірки допитів про вияви Горлія

Як в сенаті, так і в палаті послів, вияви бувшого амбасадора до Китаю, генерала майора Горлія, про роздвоєну політику в секретаріаті закордонних відносин, викликали багато коментарів і занепокоєння. Домагаються розпочати конгресові допити в справі заграничної політики Злучених Держав, а зокрема в справі політики в Китаю. У досліджуванню спонук, яким руководився Горлі, коли оприлюднив свої записи, пресові кореспонденти у Вашингтоні розголошують, що на виступ Горлія впливав головний командант американських збройних сил у Китаю, ген. лютенант Алберт С. Відемаєр.

ДІСЦЕЗАЛЬНІ ПОМИНКИ МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

В неділю, 25. листопада ц. р. — як подає „Америка“ — у Філадельфії, Па., відсвятковано велим торжественно перші роковини смерті бл. п. Митрополита Андрія Шептицького. Поминки були дисцезальним святом, котрого улажденья спочивало в руках Комітету, на якого чолі стояв вір. о. канцлер Філімон Гарнавський, а в склад котрого входили оо. П. Прошко, д-р В. Федаш, В. Білінський і Н. Волянський.

Поминаний обхід склався з двох частин — архієрейської Служби Божої і панакхиди в катедрі Непорочного Зачаття Діви Марії, та святої академії, що відбулася в аудиторії Вищої Дівочої Школи СС. Василянко на Факс Чейзі, Па.

В гол. 3. пополуудні зачалися на Факс Чейзі поминання академії, на яку склалися, солові продукції наших артистів пп. Мих. Голінського, Ольги Лепкової і Донни Греско та виступу Катедрального Хору під управою п. Марусевича і оркестри Дівочої Академії СС. Василянко під орукою п. П. Келечави. Святочні промови про незабутнього Митрополита сказали: о. д-р Василь Федаш по англійськи, а о. Володимир Білінський по українськи.

На поминання свято прибули гості навіть з подальших місцевостей як Джерзі Сіті, Н. Дж., Нортгемптон, Істону і т. д.

Полуднева Америка заявила Японії в 1941 році, що стоятиме при Злучених Державах

Японія висондовувала ще весною 1941 року, яке буде становище держав Полудневої Америки, якщо прийде до війни між Японією і Злученими Державами. Що більше: японські дипломати такі тоді просто заявили, що до такої війни прийде. Та відповідь держав Латинської Америки була така, що вони стоятимуть при Злучених Державах. Про те все знав тоді теж і департамент істейту в Вашингтоні. Таке виходить з слідства, яке веде Спільний Конгресовий Комітет у справі Перл Гарбор. Наприклад бувший бразильський президент Варгас відповів японському представникові дуже ясно і просто такими словами: „Якщо Японія заатакувала Злучені Держави, чи виповіла їм війну, то тим самим вона заатакувала Бразилію; чи виповіла їй війну“.

ДАДУТЬ ГЕНЕРАЛОВИ МЕКАРТУРОВИ СПЕЦІАЛЬНІ ПОВНОВАСТІ

Уже кілька тижнів радить у Вашингтоні Далекосхідна Дорадча Комісія, в якій, як відомо, Совети ще досі не мають свого заступника. Головою комісії є д-р Герберт В. Іват, австралійський міністер заграничних справ. І він саме заявив, що Комісія заявила за те, щоб дати генералови Доглосови МекАртурови, аліантському начальному командантові в Японії, ще „спеціальні уповноваження“, які давали б йому змогу самостійно поступати в певних надзвичайних випадках.

ЗА СОЮЗ ФІНЛЯНДІЇ З СОВЕТСЬКИМ СОЮЗОМ

Комуністична партія Фінляндії прошє тепер ревню в тому напрямі, що як тільки буде підписаний мировий договір, щоб Фінляндія ввійшла в союз з СССР, а не входила до ніякого „нордійського блоку“. Таке заявив кореспондентам Віле Песі, років 43, металевий робітник, ще казав, що комуністичну партію осирвано в Фінляндії в 1918 році, та що тепер партія має 20,000 членів і 40 послів в парламенті.

ЯМАШІТА НЕ ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВІНИ ЗА ЗЛОЧИНСТВА

Генерал Томоюкі Ямошіта, суджений в Манілі за злочинства, яких допустились японські воїни в Філіппінах, а які були під його командою, заявив перед судом, що він не почувється до ніякої вини. „Малаяйський тигр“, якого судять як воєнного злочинця, заявив далі, що якщо він був знав про ці злочини, він був би покарав тих, що їх поповняли з повною строгістю, передбаченою воєнним законом. Казав, що зарядив евакуацію Манілі з стратегічних зглядів, бо в горах легше ставити опір, а теж тому, що не хотів перебирати тягару харчування мільона людей в часі облоги. Теж казав, що він ніколи не видав приказу нищити будинки в місті та мости, та що приказав трактувати інтернованих і полонених так, як офіційно та підфіційно і воїак японської армії.

НЕ ТАК ТО ДОБРЕ В ЯПОНІЇ, ЯК ЛЕ ДОШ! — Це так виглядає у многих військових бараках в Японії по зливі. Особливо, як ле дош три дні, або й довше, що в Японії є звичайною подією. Сцена, яка перед нами, знята в американських бараках на летунському полі біля Осаки.

ЧОРЧИЛ ЗААТАКУВАВ ГОСТРО СОЦІАЛІСТИЧНЕ ПРАВЛІННЯ В АНГЛІЇ

Програма соціалістичної Партії Праці, яка віднесла при останніх британських виборах до парламенту повну перемогу і контролює своєю більшістю голосів парламент, зістала заатакована в різкий спосіб Винстоном Чорчилем, провідником консервативістів. З його атаки виходить, що в парламенті зачнется опозиція консервативістів проти правління соціалістів та проти їхньої програми. Ця опозиція, як заповідають, буде зведена до „фукдаментальних різниць“. Чорчил, який має 71 років, як описують, неначе віджив, як зачав сипати громи на соціалістів, вживаючи раз гострих, а раз іронічних та саркастичних слів, розраховуючись з „соціалістичними доктринами“, „гіркими та твердими як залізо соціалістичними догмами“. Чорчил заявив, що як Британія ввійшла в „смертельну кризу“ в 1939 році, так знайшлася тепер в подібній кризі тому, що „соціалісти завзялися довести її до банкрутства і позбавити її свобод“. Його партаймени добре насміялись, як він їм дякував за те, що мають провідника, що „довів їх до такої політичної поразки, якої Партія Торіїв не зазнала в цілій своїй історії“. Останні вибори до британського парламенту назвав Чорчил „коли іде про їхній вислід, „одним з найбільших нещасть“, яке колинебудь навістило край. Під тим нещастям розумів Чорчил соціалістичні плани, які він вважає зле подуманими і нездійсними, та які існують в головах фантастів. Однак звертаючись в сторону Злучених Держав зазначив, що „ми собі з тим всім самі зробимо порядок“, а тим самим дораджував поступати з Британією по давньому, не звертаючи уваги на те, що при владі є соціалісти. Закінчив тим, що тепер головне питання в Англії буде обертатися біля такого: „Нарід проти соціалістів“.

ЯК ЗАГАРБАВ ГІТЛЕР АВСТРІЮ?

Отсе питання, яке властиво розв'язати, коли іде про загальні відомості, набрало на суді в Нюремберзі документального значення. Американський прокуратор, д-р Алдерман, доказував, що нацисти — Гітлер і його спільники, що знаходяться на лаві підсудних — планували підступне захоплення Австрії довгими роками. Це виразно виходить з афідевіту Джорджа Месерсміта, американського амбасадора до Мексика, предложеного судови. Месерсміт був давніше генеральним консулом в Берліні, а потім послом в Австрії. На те саме вказує меморандум бувшого амбасадора Вільяма С. Буліта, як він уложив по розмові з нацистським міністром заграничних справ, Константином фон Найротом, 18. травня 1936 р.

ПРИЗНАВ, ЩО ДОПУСТИВСЯ ЗРАДИ.

Лондон мав свого роду сенсацію: Джан Америк, років 33, що є сином бувшого державного секретара для Індії, визнав на суді, що є винуватим державної зради, за що зістав засуджений на кару смерті. Ціла розправа з присудом тривала всього вісім минут. Прокуратор, що прилетів на розправу літаком з Нюрембергу, а теж і оборона, не мали супроти цього ніякої роботи. Америк відповідав перед судом за те, що в часі війни він німецьку пропаганду через німецьке радіо і пробував втягати британських полонених в Німеччину до „Легіону св. Юрія“, що боровся проти Советів. Передше Америк боронився тим, що він не зробив нічого злого супроти свого краю. Суддя, почувши, що Америк визнає себе винуватим, запитав, чи він добре розуміє, що це означає, а переконавшись, що так є, видав присуд смерті. Його відвезли зараз до тюрми, в якій сидить Вільям Джойс, відомий з нацистських радіових промов як „Лорд Го Го“, що теж засуджений на кару смерті.

СМІЯЛИСЬ З ПРЕМ'ЄРА.

Таке сталося в Японії в палаті послів з японським прем'єром, бароном Кісуро Шідегара, як він підчитував свою програмову промову. В дискусії над промовою його обвинувачували, що він зовсім не дбає, щоб Японія дістала справжній демократичуряд. Прогресивний посол, Така Саїто, заявив, що бувши прем'єри, а то князь Фумімаро Коноє і генерал Гідеко Тоґо, є винуваті за те, що японський нарід опинився у війні. Шідегара заявив, що многи з винуватих є вже заарештовані, а щодо інших ведеться слідство.

ВДОВОЛЕНІ З МАРШАЛА.

Резигнація Ген. Горлія з його становища в Китаю не була там несподіванкою, бо про це вже ходили давно слухи. Та сенсацією стала номінація ген. Маршала як наслідника Горлія. Китайці вважають собі це за велику честь. Політично, як кажуть, це означає, що Злучені Держави не погодяться з тим, щоби при допомозі китайської домашньої війни, відривати від Китаю Манджурію, Нутрішню Монголію, або Сінкіанг. Преса в Китаю пише про ген. Горлія як „справжнього, великого приятеля Китаю“.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ, чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-5532

ПРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Подплата чл. три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Лхвській Сл. і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Не йти слідами тоталітаристів!

Нацистські злочини покрили огиною цілу Німеччину і весь німецький нарід. Що більше! Навіть і цілу Європу, бо й вона винувала, що допустила до заіснування таких тоталітарних і диктаторських режимів, що покрили себе такими огидами злочинами, яких досі світ не знав. Та тепер тоталітаризм наглядно скопмітований. А злочини нацистського тоталітаризму навіть на суді! Значить, що треба прийняти тепер дбати, щоби не було нігде місця на диння, подібні до тих, які виходять на яв на таких судах, як над „бестією з Бельзен“, чи над тими, що їх судять у Нюрнберзі.

Правда, тяжко забути і помірковані та зрівноважені людини те, що вона, її рідня, а то й її нарід витерпіли, наприклад, збоку такого варварського режиму як нацистський. Та за злочини треба судити і карати винних. Це розумне й справедливе. Але зате це вже щось інше, чи треба людям відплачуватись таким самим „добром“, якого зазнавали від дикунів-злочинців. А саме про таку відплату доносять американські кореспонденти з Європи, описуючі трагічні сцени з тими німецькими дітьми, що їх виганяють з Пруссії, чи з Судетів. Отже не іде тут про якусь милосердя над німцями, а в першу чергу іде про те, щоб піднести в Європі мораль і завернути її від того дикунства, в яке її завели диктатури і тоталітаризми. Тому саме американські кореспонденти звертають увагу на подію з 300 малими дітьми, що були в захисті євангелістської церкви в Фінкельвальде, на Поморю, а яких звідтам вигнали і переслали баржою з Штеттина до Берліна в такому стані, що, як подає звіт Міжнародного Червоного Хреста, діти просто гинули з голоду, а ті що жили, були опухлі через недоїдання і не мали навіть сили відганяти мух, що обсадили їхні рани та опухлини в носі, вухах і т. д. Вигляд тих дітей, як кажеться у звіті, був визом, киненим людської цивілізації. Бритійський командант, що його візвали, щоб оглянув той образ людського упадку, признав, що вернувши до хати, було йому неможливим засісти до вечері... Бо як старі завили, то за що мають терпіти діти, малі діти! З німцями, пишеться далі, поведуться подекуди так, як нацистський режим поведився з жиди. Це нові жиди, пише американський капелян, побачивши в Чехословаччині на картках, що де перше було вибито „жид“, тепер виписано „німець“. Чи тільки для такої зміни кривавився світ, питають розумні люди?

Ми знаємо, як світ мовчав, як гинули з голоду у Совегах мільйони українського народу, включно з малими дітьми, що були так само опухлі, як ті, що про них тепер згадують американські кореспонденти. Тому, що світ мовчав, дав тим нагоду зродитись ще й нацистським злочинам. Тому тепер треба дбати, щоби такі методи були нетолеровані всюди і супроти всіх, бо вчора проти жидів, нині проти німців, а позавтра проти когось іншого. І так далі, і так далі. Дикунство є дикунством безогляду на місце, де діється, і на особи, яких зачіпає. А як його нігде не буде, то не буде і тих терпінь, що їх переносив і далі переносить український нарід.

НЕ ОДИН, А ДВА СВІТИ!

Від часу появи книжки „Один Світ“, написаній Венделом Вилкієм після його повороту з подорожі довкруги світу в 1943 році, прийнялася в Америці думка, що цілий світ, зогляду на нові винаходи у воєнній техніці, творить тепер одну цілість. Це й було головним мотивом творення Організації Об'єднаних Держав із всесвітнім чартером на конференції у Сан Франсиско, в квітні й травні 1945 р. Якийсь час світ був захоплений надіями на вічний мир, аж поки невдача конференції міністрів закордонних справ у Лондоні, в вересні 1945 р., не виказала, що цей один світ не є одноцілим каменем, або як то кажуть „монологітом“, і що в ній є деякі щілини. Ці щілини почали швидко збільшатися, поки несподівано світ не відкрив, що світ це будиля з різного матеріалу.

Щобільше, найшлися такі передові журналісти, донедавна фанатичні прихильники червоної Росії, для яких вона була „найбільш поступовою державою“, що тепер змінюють ось той свій погляд. Так треба розуміти статтю вільного коломніста Волтера Липмена з газети Геральд Трибюн з 27. листопаду, яку він назвав „філософія союзу-американських відносин“.

У ній признається отсей советофільський автор, що він прийшов до висновку, що причиною назріваючого конфлікту між Америкою і Росією є помилка провідних політичних кол щодо цього, що можна довести до гармонійної співпраці між Росією і західними державами. Така співпраця, на думку Липмена, є неможливою, хіба можливий є „модус вивенді“, тобто можливе якесь співжиття. Це тому, що Росію відізняє від західних країн ціла низка чинників. Вони не почалися від Ленінової Червоної Революції, каже Липмен, а тривають вже понад тисячу літ, коли то внаслідок розбиття старинної римської імперії на Східну й Західну, теж і світ поділився на два світи. Росія піддала під впливи Сх.-Римської імперії, тобто Візантії, і з часом витворила свій відрубний світогляд, який трітає до сьогодні. Похід Наполеона в Росію викликав посушення Росії на Захід, навіть більше ніж в останній світовій війні, але її не переродив. Коли упав Наполеон і Німеччина прийшла до сили на його місце, то вже тоді виявилось, що мусить прийти до конфлікту між російською імперією та Західним світом. Відтоді після кожної великої війни з'являється теж питання: запанує Росія над світом, чи розлетиться. Таке саме питання з'являється й тепер.

Від себе Липмен заявляє, що культуральний розділ між Росією й Західним світом є застарілий, щоб можна було рахувати на ціру й скопміковану співпрацю. Тому дипломати й всесвітні політики повинні прийти до висновку, що нема „одного світу“. Одначе з того не випливає, що мусить бути певний удар, бож можна найти якийсь „модус вивенді“ між тими світами.

Микола Чубатий.

Американсько-англійська політика та справа України

II.

Обнова та повторення засад Атлантійського Чарту, ба навіть його поширення, не сказане було през. Труманом на вітер. Ця мова мала на думці конкретні справи, які Совети вважали вже цілковито вирішеними, зате Америка не вважала їх за цілковито вирішені. Навпаки, Америка вважала, що ці справи є в завішенню і доперва в майбутності вони мають бути вирішені.

Не даром у Вашингтоні сидять ще послі балтійських держав, Литви, Лотви та Естонії, хоч Совети давно перестали вважати, що такі держави існують на світі. На цій самій правній позиції знаходиться ще нині справа Західної Білорусі, справа Західної України та справа Карпатської України. Все це країни „приязні“ в розумінні мови през. Трумана, тому їх населення має дістати повне право вільно висказу-

тися, яку хоче мати владу над собою.

Справа балтійських держав.

Дрібні балтійські держави Совети окупували силою та перевели там так само, як на Західній Україні, „советське голосування“, що майже на „сто відсотків дало, згоду“ населення йти в советську неволю. Наївністю булоб думати, що ця справа поладжена згідно з волею заінтересованого населення. Навпаки, кожен розуміє, що тут рішила тільки груба сила, насильне завоювання вільних трох невеликих балтійських народів.

През. Труман заявив, що Америка не піде на компроміс зі злом, отже це в'яже през. Трумана не признати советської окупації тих держав так довго, як довго ці народи не дістануть змоги висказатися про своє майбутнє. З другого боку тяжко думати, щоби тим

державам могла бути нині привернена повна незалежність по тім, що до тепер сталося. В міжчасі Потсдамської умови поміж Труманом, Атлім та Сталіном признала Советам східну частину східних Прус з Кенігсбергом. Колиб тим тром державам булаб привернена повна незалежність, то новий східнопрусський набуток Советів завис би немов у повітрі, ставби практично неужиточним для Советів.

Яке з того заключення? З того можна вносити, що в плянах Америки є якась інша розв'язка справи балтійських держав, яка приверталаб, що правда, дійсну самоуправу балтійським державам, одначе не відлучувалаб тих держав цілковито від Советів, якщо східно-прусський Кенігсберг має бути ужиточним для Советів. Таку розв'язку буде мусіла найти нова міжнародна установа — Організація Об'єднаних Держав. Такою розв'язкою може бути для прикладу, віддання тих держав під советський протекторат під наглядом Об'єднаних Держав, без ввдження там советського ладу, але віддання в руки місцевого населення повної самоуправи.

Справа Західної України в світлі мови през. Трумана.

В розумінні міжнародного права таке саме є становище Західної та дещо відмінне Карпатської України. Нині стан такий, що Західну Україну на схід від смуги Курзона, поравленої Советами, вирішили в Ялті тільки половиничо. Рішення в Ялті говорить в цій справі, що східна межа нової Польщі має бігти вздовж смуги Курзона, натомість ані словом не згадується, що ця країна прилучена вже до Советів. Що з цього виходить? З того виходить, що Західна Україна відлучена від Польщі, натомість вона не прилучена до Советів.

Тим, чим є до нині утримування балтійських представництв у Вашингтоні, тим є для Західної України така чисто формальна справа, що, для прикладу, всіх збігів зі Західної України зараховують ще нині як польських горожан, а не советських. Ця чиста формальність говорить одначе, що з правного боку Америка та Англія тої країни не вважають ще за складову частину Советської Росії, зглядно її провінції Советської України.

З того далі виходить, що справа Західної України ще може бути віддана раз під рішення заінтересованого населення, як говорить третя точка мови през. Трумана та друга точка Атлантійського Чарту. Друга точка Атлантійського Чарту признавала за хідним „українцям тільки право вирішити, чи вони хотять перейти спід Польщі під владу Советів, чи не хотять, але їм не признано права в я-

кийсь інший, третій спосіб, вирішити справу своєї країни. Та з третей точки засад американської політики, виложеної в мові през. Трумана, тепер виходилоб, що справу своєї країни мають західні українці вирішити по своїй волі, отже ще в якийсь інший, третій спосіб, ніж вибір поміж приналежністю до Советів або до Польщі.

Чи таке вирішення в нинішній ситуації можливе? Воно можливе теж в подібний спосіб, як справи балтійських держав. Країна ця може бути влучена до Советів, одначе її внутрішній лад може ще бути відданий до вирішення місцевого населення та країна ця може бути віддана під опіку Об'єднаних Держав. Це міг би бути якийсь посередній спосіб розв'язки справи Західної України та Західної Білорусі, який не відлучував би тої країни від Советів, але її устрій не мусив би бути комуністичний та русифікаційний. Західна Україна моглаб бути віддана під опіку міжнародної організації, яка пильнувалаб, щоби Совети респектували волю місцевого населення. В цій ситуації легко булаб розв'язана справа соток тисяч українських збігів, що дісталаб змогу повернутися на рідну землю безпечно.

Річ природна, що теоретичні можливості, які Совети так добре відносно балтійських держав, як теж відносно західної України будуть побоювати всіма силами свого міжнародного значіння. Щоби справу тих країн розв'язати згідно з волею заінтересованого населення, на це потреба сильного ослаблення того значіння Советів, що вони його нині мають у світі.

Чи таке скорочення сили Советів можливе, це залежатиме від багатьох чинників. Такі ситуації були вже в історії й то навіть самої Росії. Росія (1878) виправилася проти Туреччини на балканській лінії, ніби то в обороні Болгарії. Збільшивши зовсім Болгарію Росія помашерувала аж під мур Константинополя в напрямі проливу дарданельського. Туреччина скаптулювала та принала російський диктат в Сен Стефано. Росія перевела всі свої домагання. Одначе згодом скликана міжнародна конференція до Берліна всі ці уступства, вимушені на Туреччині, скасувала.

Чи таке тепер можливе, покаже майбутність. Всеж таки справа балтійських держав та справа Західної України в міжнародному розумінні це ще справи не вирішені.

Справа Карпатської України.

Окремого характеру є справа Карпатської України, що теж як Західна Україна є приязною країною, отже має всяке право вирішувати свою власну долю.

Карпатська Україна перейшла під владу Советів зовсім безправно в розумінні міжнародного права, бо тільки на підставі обопільної угоди чеського та московського уряду. Карпатська Україна перед теперішню війною була автономною країною, що прилучилася до Чехословацької Республіки на основі окремої мови зі застереженням прав повної автономії. Тим способом Карпатська Україна вже на підставі передвоєнного стану мала право рішати сама про свою долю, бо це не була звичайна провінція Чехословащини.

Колиж прем'єр чесько-словацького уряду Фірінгер закликав умову з Молотовом та віддавав Советам Карпатську Україну, то він відступив Советам країну, про яку долю він не мав ніякого права рішати. Тому прилучення Карпатської України до Советів є зі становища міжнародного права, безправним актом. По засадах американської політики, відношення цієї країни малоб дістати право вирішити свою долю. Таке право Карпатська Україна повинна дістати принайменше в таких розмірах, щоби могла вирішити про форму правління, чи бажаний їй комуністичний лад чи ні, подібно як Західна Україна.

Справа підсоветської України.

Четверта засада американської міжнародної політики виложена в мові през. Трумана говорить, що кожен нарід, що вже доріс до самоуправи, повинен дістати право вільного волею настановити собі такий уряд, якого він собі бажає. Відноситься це не тільки до Європи, але також до Азії, Африки та до західної півкулі, говорить през. Труман. Постає питання, чи в майбутності відкриє на терені Об'єднаних Держав можливість для цілої України домагатися ревізії свого статуту та свого відношення до советської Росії та до комунізму.

Що Україна вже доросла до самоуправи, то про це вже в Сан Франсиско вирішили самі Об'єднані Держави, приймаючи Україну як свого члена співосновника. Україна доросла до самоуправи, одначе тої самоуправи вона не має, бо не з волі населення України походить теперішній уряд України, тільки з іменування Москви.

Немає сумніву, що Об'єднані Держави мають право прослідити чи уряд її члена виходить з волі народу чи ні. Коли Об'єднані Держави будуть організацією справді сильною та працездатною, то вони будуть в силі перевести неодну корисну ревізію в світі. На це потреба здетермінованої волі демократичних держав усунути зі світа всяку диктатуру та завести демократичний лад не тільки поміж нечленами, але також поміж членами Об'єднаних Держав. Мова през. Трумана та Ернеста Бевина відкривають деяку надію для народів поневолених насильям червоної влади.

Для нас, американських українців з цього така директива, що перед нами завдання історичної ваги — пропагувати і ще раз пропагувати справу дійсного положення України в англосаксійському світі. Ще краща розбудова українського квартальника, поява нових видавництв про Україну можуть принести справді реальну користь Україні в моменті, коли хоч частинно заломиться потуга червоної Росії.

(Кінець).

куплене „Манітоба Боксвуд Ко.“, а та компанія згоріла. Тепер, бачиш вивіску? Стоїть на ній „Алберта Боксвуд Ко.“ Це зовсім нова компанія і за зобов'язання попередньої вона зовсім не відповідає. (Дальше буде).

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

119)

(Всі права застережені)

За шістьдесят фунтів музи заплатили аж чотириста тридцять фунтів пшениці. Просту в голові не містилося, чому то так? Думали — помилилися, обчисляли знов. Виходило те саме...

Збіжжа не продали ні одного бушля. Рішили тримати хочаб п'ять літ, а за безцін не продавати. Чому воно так, Безхатний часто догдувався раніше. Фармер збіжжа продає, а ціни встановлюють люди, які-зеленого поняття про збіжжа не мають; всякі гандлярі, перекупці, компанії трестів. Немилосердно диктують ціни і продуцентам, і за перебіз, і покупцям по за грани-

цями. Хочеш їсти — давай ціни, або здихай з голоду. Надвижки хліба палили, топили в морях, але своєї ціни не знижували. Тратили сотки тисяч, щоб з голодних людей дерти мільйони. Коло компанії кормилося й збагачувалося сотки тисяч всяких посередників...

У перших роках кризи читав якось Безхатний, що в одному з багатьох канадійських міст жило на державній допомозі одинадцять тисяч душ. На кожну душу видавалося допомоги півтора долара тижнево, тобто 27,500 доларів на всіх. Але місто видавало на допомогу 55—60 тисяч тижнево. Отже, другу половину, або й більше

забирали урядники, що допомогою розпоряджували. В році п'ятдесят два тижні, по 27 тисяч це мільон і чотириста тисяч доларів. Якесь сума з тої другої половини йшла на оплату квартир „реліфіків“, на опал і шмаття. Тільки ті видатки виносили не більше десятих відсотків загальної. Розуміло, що таке саме у Бразилії чи меншій мірі діялося по всіх містах. Для тих десятих тисяч допомогували урядників вигідніше було удержувати людей на жебрацькій допомозі, чим людям дати роботу, подбати за розвій країни. А при добрій волі робіт висталоб десяткам мільйонів людей.

Зимовими вечорами розповідав дружині про інші випадки недовладностей за своєї лісової практики пізнаних. Фармер, у якого він працював попередно, надумав взяти контракт на нарубання чотирьох тисяч „кордів“ дерева на опал, тмирку. Миська рада од-

ного великого міста давала за „корд“ по чотири долари, тобто разом шіснацять тисяч. Згуртував фармер сусідів, поїхав розпізнати, довідатися про умови детальніше. Там йому сказали звернутися до адвоката, написати відповідну петицію. Адвокат радо пристав, але зажадав... по двацять п'ять центів від „корда“. Фармер був не дурний, рішив діяти кінця — у скількиж то обійдеться, поки контракт здохне? Посилали його від Анни до Кайафи, і поки дійшов кінця, скрізь то по „кводру“, то по п'ятдесят центів від „корда“ треба дати. Але контракт підписали на шіснацять тисяч. Корд тмирку вийшов не чотири долари, тільки два й пів. Крім того треба брати відповідальність, що чотири тисячі кордів до умовленого часу буде нарізано й наладовано в вагоні. А тут за кожний „корд“ тмирку перший ліпший склепар на стації платив три з чвертю доларів, без кло-

поту й відповідальності. Не дурні фармери зобов'язувалися. Ініціатива — ініціативою, але чейже уряд мій той контракт дати від себе, не через приватних доробкевичів.

Був Безхатний свідком ще одного методу отій приватної ініціативи. У той самій околиці фармери нарізали для склепар кілька вагонів дерева на скриньки, так сваного „боксвуду“, по ціні чотири долари від корда. Самий Безхатний нарізав два вагони, поміг своєму роботодавцеві дерево з лісу вивезти й завантажити. Поїхало дерево до Вінніпегу й всяка чутка про нього загинула. Щось у місяць склепар повідомив фармерів, що „боксвуд“ згорів у місті. Але вони, мовляв, не хочуть фармерів кривдити, виплатять всім по доларови від корда. Ну, нехай втраять самі, а не фармери. Роботодавець Безхатного і вирішив: — пропала корола, хай продаєся й теля, — поїхав з Безхатним до міста

підвинути на полі і /ереконатися, Зайшли до складу. А там вагонів зо двацять „боксвуду“, цілісінькі, навіть огнем не полизані. Хибарка з дошок, де містилася канцелярія, трохи обгоріла, вставлені нові вікна і над дверями красувалася новісенька вивіска. В хибарці працює двоє молодиків, фармери від давня знаних. Виникла гостра розмова. Фармер з місця заявив, що має тут два вагони „боксвуду“, легко їх пізнає, бо робітник маркував трохи не кожне поліно.

— Ми нічого не знаємо! Папери попередньої компанії погоріли — заявили молодики.

— Погоріли папери, але дерево ціле! Або заплатите мені за нього, або я перевезу його на інший склад! — застерігав фармер.

Слово по слові, стали пересварюватися. Врешті молодики вивели фармера на двір, показали на вивіску.

— Дивись! Ваше дерево за-

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ (ЛИСТОПАД, 1945).

Переведення збірок на місцях. Дійшло до відома Управління Злученого У. А. Д. Комітету, що по наших громадах вже вештаються люди, які заявляють, що вони мають уповноваження до збірок від Управління Комітету.

Подіємо шераз до відома, що переводити збірку по громадах мають право тільки члени з Злученого У. А. Д. Комітету. Тому треба від кожної такої особи жадати виявлення повноважень та подати такі випадки до відома Допомогового Комітету.

Гроші зібрані на вічах на Допомоговий Комітет теж мають бути перелані до Комітету, бо Комітет мусить здати з них звіт. Ніякого другого українського допомогового Комітету нема. Існують хіба українські відділи при Рашен Вор Реліф і при збірках вони так мають себе називати.

Членство в організації посилок харчів.

З рамени Американської Ради Добровільних Допомогових Організацій покидаючи до життя організації для пересилки харчів до Європи. На чолі організації стоїть Доналд Нейсон, бувший голова Военної Продукційної Ради. Директором від Допомогового Комітету призначено д-ра Володимира Галана.

Завданням цієї організації буде пересилка харчів до усіх європейських країн на вір організації б. през. Гувера в часі першої світової війни. Одиниця цієї організації, яка бажала вислати пакунок з пожн-

вою до Європи, може закупити довільне число переказів та переслати їх організації або даній людині. За представленням переказу буде видано в складі пакунок з пожнвою.

Перші збори директорів цієї нової установи відбудуться дня 28. листопада 1945 і після цього вона негайно начне свою працю.

Ближчі подробиці пересилки будуть подані в Комунікаті.

Організаційні збори та віча.

Нью Йорк, Н. Й. — Збори представників усіх організацій м. Нью Йорку та околиці відбулися в Демократичному Клубі в четвер день 6. грудня б. р. в год. 7. вечером. Збори з рамени Злучених Організацій м. Нью Йорку. Референт д-р Вол. Галан, голова З. У. А. Д. К. Честер, Па. — Допомогове Віче з рамени української греко-като. громади в неділю дня 2. грудня год. 3 п. п. Референт д-р П. Дубас, секр. З. У. А. Д. К. Бруклін, Н. Й. — Віче з рамени Допомогового Комітету в неділю 9. грудня, год. 2 п. п. Референт д-р Вол. Галан.

Дітройт, Міш. — Концерт на допомогу з рамени Федерації стейту Міш. в неділю 16. грудня б. р. Референти: пос. Глин-ка та д-р Вол. Галан. Дальші віча та організаційні збори зголошувати негайно до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.
Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

9. листопада 1905. р.

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО!

З початком наступного 1906 року, мабуть уже в січні, пічемо в "Свободі" друкувати "Практичний підручник до науки англійської мови". "Підручник" уложений так, що з нього може кожний навчитися по англійськи читати, писати й говорити. Його будемо друкувати лекціями, потрохи в кожній числі "Свободи".

ПАРАФІ ПРИ УКРАЇНСЬКИХ ГРЕКОКАТОЛ. ЦЕРКВАХ ОБНЯЛИ:

о. П. Чаплинський в Нью Йорку; о. Д. Добротвор в Ст. Луїс, Мо.; о. І. Велигорський осів в Оліфанті, Па.; о. М. Струтинський в Елізабет, Н. Дж.; о. Заклинський в Бофало, Н. Й. — В Пітсбургу відбулося 29. жовтня посвячення нашого цвинтару. Церемонію довершив о. М. Стефанович.

ПЕРШЕ ПРИЛУДНЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ В РОСІЇ.

Дня 11. жовтня 1905 відбулося в Петербурзі велике віче українських студентів, в якому взяло участь понад 2,000 осіб. Перший референт зазначив, що від часу прилучення України до Росії, значить за 250 років, це перше українське віче в Росії. На вічу зажадали автономії України на широкі демократичні федеративні основах.

16. листопада 1905. р.

456 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ.

В місяць жовтня приступило до Українського Народного Союзу 456 членів. Нове братство, св. Михайла, як від 125 У. Н. С., зорганізовано в Ленкен, Па. Приходу за жовтень було \$22,505.89, а загальний стан каси з кінцем жовтня вивиносив \$19,380.43. Екзекутивний уряд: К. Кирчів, предс.; А. Шаршон, кас.; С. Ядловський, секр.

БАЛЬ ЧИТАЛЬНІ, САМОПОМОЧІ В НЬО ЙОРКУ.

Відбувся 4. листопада. Гостей було 150. Прикрасою бально були співи й декламації. Хор під проводом Ст. Сімкова відспівав "Реве та стогне" і "Як би була я за-зуб", а панна Сабина Ярема і п. Ос. Косовий віддекламували "Тополя" Шевченка і "Каменярі" І. Франка. При кінці промовляли: С. Чарнецький, о. П. Чаплинський і Григорій Климович. Тов. "Народна Самопоміч" дало досі три наукові відчити, а це в Нью Йорку, Йонкерсі і Блумфілді (Н. Дж.).

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЧЕСТЕР, ПА.
Листопадове Свято.

"Українська православна парохія і Український Народний Дім відсвяткували Листопадове Свято, дня 18. листопада в Галі Українського Народного Дому. Присутніх на галі було поважне число, а між ними находилися теж і наші яничари-комуністи. Чого вони шукали, за чим прийшли, годі сказати. Та ми певні того, що не прийшли вони віддати поклін тим, що полагали у бою за волю і долю Українського Народу, як і левні ми того, що вони не вірять у Перший Листопад як день Воскресіння Західної України.

В програму свята входили: стрілецькі пісні, які відспівав Хор Лисенка, під управою о. Григорія Павловського; декла-

В інших містах були люди постріляні за те, що не хочуть їхати до комуністичного пекла.

Та чи то тільки одні українці туди не хочуть їхати? А латві, вірмени, білорусини, естонці, литовці, татари і навіть багато самих росіян не хочуть знати свого, як вони кажуть, "різношерстного атечества". А тут тобі ніякої оборони, бо американці як кажуть, мають договір з советською Росією, що всі українці й інші були советські "громадяни" повинні вертатися "на родину". Нераз треба тікати в німецькі ліси, щоб схоронитися від тих советських агентів, що їздять по американській окупаційній зоні і ловлять людей, щоб їх вивезти на гарантовану смерть, наругу й мук. Було багато таких випадків, що американці, коли хотіли помагати передати українців в советські руки, говорили українцям: "От ви, кохані українці, сідайте на машини, а ми вивеземо вас з цього лагєру в другий" або ніби до Америки, а потім пакували до вагонів і віддавали большевикам в зуби.

Отака то наша дійсність. Здоровимо Вас і просимо, пришліть нам з Америки українські газети на адресу того чоловіка, що Вам пришло це письмо...

звернена до комуністів, що коли вони будуть розстрілювати чи вислати українців на Сибір, то тоді ми будемо проти Радянської України.

"Такі й їм подібні були спроби доказів, що ми є радянські українці. Вони тільки компротували Свято Першого Листопаду.

Кінцеве слово виголосив місцевий парох о. Омелян Мицик. Тема мала бути: "Наші провідники в минулому й теперішні ренегати". Та пропагандивна промова о. д-ра В. Колодницького змусила мене залишити тему, а відповісти по точкам на всі ці несправедливі, пропагандивні його тези та доказати о. В. Колодницькому, що він відійшов від ідеї Самостійної України, від ідеї за яку він сам боровся та за яку тисячі молодих юнаків зложили своє життя на жертівнику волі, яких він, як колишній атаман провадив у бій та ще й під жовто-синім прапором. Далі напровадив я докази, що Москва завсіди гра-ла ролю невинної вівці у овечій шкурі та обіцянками нищила волю й життя українського народу. Переяславський договір це найкращий документ, який свідчить, що Україна завсіди бажала жити в згоді з москалями та спільно боротися проти Польщі. Та азійське нетерпимість і ненависть не дали Москві змоги оцінити вартість братнього співжиття, тому вона вічно нищила культуру, мову, релігію та все, що тільки носило назву українства. Москва бажала тільки такої згоди, якою вона може нищити самостійне вільне українське життя. Все, що тепер діється в Україні, це тільки продовження старої царської політики. Москва, біда чи червона, думає тільки про російське імперію, а землі українців, та інших словян, бере за свої колонії, які вона хоче грабувати.

А вже найбільше болюче було чути, як о. д-р В. Колодницький говорив про безборонних українських скитальців. Бо вони не тільки в нужді, голі й холодні, але навіть не мають змоги сказати слова на своє оправдання. Радить їм вертати до Радянського Союзу. Таж вони там жили! Вони цей рай бачили і тільки вони одні мають право про це говорити, чи там є добре, чи шибениця, розстріл, тортури і Сибір. Вони, а не ми, що наліся американського добра, мають право казати, де вертати тим скитальцям. Вониж лишили рідню, вони лишили добро, вони лишили все що найдорожче, і чи вони не вертали до цього що їм найдорожче, як би вони знали, що ми бодий в кровавому поті чола зможемо заробити кусень сухого хліба та хоч сик так провести останні дні свого життя. Таки треба дійсно цілком із глузду зійхати, щоб ставати погоничем рідних братів на видиму загибіль! Там пекло вже на землі і тому, отче, не посилайте людей в це пекло Радянського Союзу.

На ці й інші болючі наклепи та агітаційні поради відпові в свійому кінцевому слові й вкінці поради отцю Колодницькому скинути ковчег, залишити парохію, зречися американського горожанства і поїхати там, де є рай

ПОШУКУЄМО 325 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ "СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

"Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідомо того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії "Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

174) Відділ Союзу Українок Америки, ім. О. Кобилянської, Вунсакет, Р. Ай. \$ 100.00
175) Сестрицтво Пречистої Діви Марії, Вунсакет \$ 100.00

Разом \$ 200.00

Попередно проголошено 17,350.00

Разом \$17,550.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними в "Свободу", на таку адресу:

СВОБОДА

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

на землі, а інших лишити в спокою. Хай вони живуть там, де вони думають, що є добро й гаразд. А ми зі своєї сторони подбаємо допомогти нещасним скитальцям. Може не дамо вигідного життя, але дамо останню вдовину лепту тим, що наші рідні, що воліють вмерти у нужді ніж зрадити ідею вільної і від нікого незалежної України. Чим хата багата, тим рада. Скалимамо теж річа, щоб закликати й американців нести допомогу українському народові. А хто вірить у Бога, той повірить, що треба давати таку поміч.

Вкінці ще про ширене болюче питання, як ми можемо збудувати Україну: в союзі з поляками, чи війною? Ми вже аж надто ясно виказали, що український народ не бажав творити спілки ні з одним ворогом України, як такий не бажав собі Третьої Світової Війни. Ми тільки маємо тут право визнавати Аліанті, щоби вони таки дотримали ухвал Атлантийського Чартєру і Міжнародного Чартєру, виготовленого в Сан Фран-

Концерт закрито відспіванням "Ще не вмерла України". Підчас концерту переведено кампанію для закуплення VICTORY BONDS і в десяти мінутах закуплено бондів на суму \$25,000. Тепер ведеться дальша кампанія, щоб виграти нагороду-образ, який переслано з Вашингтону.

о. Омелян Мицик.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

УВАГА! — БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

В НЕДІЛЮ, 2. ГРУДНЯ (DECEMBER 2, 1945)
В УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ СВ. СОФІЇ, 39 W. 22nd ST., BAYONNE, N. J.

відбудеться

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЯ ДОРОГОЦІННОГО ПАВУКА

ПРОГРАМА: В год. 11:30 рано торжественна Служба Божя, в часі якої відбудеться посвячення Павука. Посвячення довершить о. д-р В. Колодницький. По Службі Божій, в церковній салі відбудеться з цієї нагоди святочний Бенкет. Місцевий церковний хор під диригентурою п. Йос. Бухати виступить з вокальними точками, а після будуть промови місцевих та позамісцевих запрошених бесідників. На це свято запрошені також визначні американці. Громадська забава буде продовжатися до пізньої ночі. — Отсим ширю Вас запрошуємо на це свято.

ЗА УРЯД ЦЕРКОВНИЙ:
о. д-р В. Колодницький, парох; М. Пахолко, предсідник;
М. Коцнський, касієр; Ів. Довгань, секретар.

РІЗДВЯНІ КОЛЬОРОВІ КАРТКИ

з українськими взорами і святочними желаннями

Отсим повідомляємо всіх, що Адміністрація "Свободи" має на продаж НОВІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ (з ковертатами) з українськими взорами в кольорах і з гарними колядками.

Ціна 10 ц. за одну картку.

Належитість треба залучити з замовленням. (На С. О. D. не приймаємо тому, що почтова оплата висока).

"СВОБОДА"

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

УВАГА! — МІЛВІЛ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА

обходитиме

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 2. ГРУДНЯ (DECEMBER 2, 1945)
В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ.

Початок у годині 6:30 ввечір. Вступ вільний. Свято розпочнеться ПАНАХИДОЮ в церкві, а далі буде КОНЦЕРТ. Співн ХОРУ під управою д. Романів і сольові точки та декламації. Головним бесідником буде Веч. о. ОМЕЛЯН МИЦИК з Честер, Па. Цим запрошуємо всіх місцевих і позамісцевих громадян взяти численну участь у цім Листопадівім Святі.

о. І. Павловський, парох; Г. Замойський, предсідник;
П. Купер, касієр; М. Бережанський, секретар.

Праця для жінок і мужчин
WANT ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT:
Bergen 4-0237 — BRyant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Хатної роботи; добра платня,
приємний дім з трьохма людьми;
спання на місці. Bergen 3-0616

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕ-
РИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙ-
СЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИ-
НЕЙ БУТИ ЧЛЕНОМ УКРА-
ІНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Ювілейне Свято відділу 204 Віче для допомоги скитальцям.
У. Н. Союзу.

У неділю, 18. листопада, від-
булось в салі укр. прав. церкви
при 14-тій вулиці, ювілейне
свято від. 204 У. Н. Союзу з
нагоди його 20-літнього існу-
вання. В програму свята вхо-
дили промови, вистава драми
„Сирітські Сльози“, а по ви-
ставі бал. Свято відкрив
вступною промовою член від-
ділу, о. прот. Л. Весоловський,
який пояснив вагу ювілею та
зазначив, що коли відділ 204
став одним з найбільших від-
ділів у Союзів родині, то це
треба завдячити праці зарю-
д цього відділу, а зокрема ши-
рїй та ревній праці його се-
кретаря М. Близнака, що се-
кретарю в цьому відділі від са-
мих початків його оснування.

Драму „Сирітські Сльози“
відіграли члени Амарського
Гуртка „Промінь“, що є теж
і членами відділу, а саме, Ма-
рія Городецька, І. Грицишин,
М. Першин та інші. У підго-
товці вистави помагали І. Куч-
мак і В. Каспрук. Сама вистава
перейшла з успіхом, бо ама-
тори відіграли свої ролі вміло
та з чуттям. Також і публіка
дописала, бо сая була запов-
нена.

На перервах між діями зга-
даної драми промовляли го-
ловний секретар У. Н. Союзу,
Д. Галичін, і секретар відділу
М. Близнак. У своїй промові
Д. Галичін підніс, що коли
брати під увагу протяг часу 20
років, то за такий час ніякий
відділ в У. Н. Союзі не зріс на
таке число нових членів, на яке
зріс відділ 204. Бо нема такого
відділу в Союзі, щоб, почина-
ючи своє існування в 1925 році
з кількох членів, начислав те-
пер більше як тисячу старших
членів і дітей. Тому цей відділ
має і добру причину обходити
20-літній ювілей, бо це є
справжній ювілей справжньо-
го успіху та великої праці. М.
Близнак переповів, яку працю
провадив відділ на Союзному
та громадському полі. Зокре-
ма згадав, що наприкінці, в ро-
ці Золотого Ювілею У. Н. Со-
юзу, відділ придбав для Сою-
зу 117 членів, а цього року, це
є в році свого 20-літнього
ювілею відділ зорганізував
вже досі 63 члени. А коли мо-
ва про народну роботу відді-
лу, то, говорив М. Близнак, не
було тут в Америці за цих 20
років ані одної важнішої акції,
яка велась нами в користь А-
мериці чи України, щоб відділ
не брав у ній участі та не
спомогав її. Теж і з цього ю-
вілею призначено частину
чистого доходу на працю У-
країнського Конгресового Ко-
мітету, закінчив М. Близнак.

Присутній.

ДВА НАЙВИЗНАЧНІ НАЦІСТИ НА СУДІ.—Ці Герман
Герінг, нацист ч. 2, і Рудольф Гес, нацист ч. 3, прислуху-
ються на суді в Норменберзі, щодо яких злочинів їх
обвинувачують.

тижнів тому прибув з Європи
до Канади. Впродовж години
спокійно змалював страшний
стан українців, з якими він мав
нагоду стрітатися і розмовля-
ти в Європі. Бачив тисячі з
Східної і Західної України,
стрівач українців в Італії,
Франції, в таборах Голандії й
Німеччини, в Парижі, Брусселі
і Лондоні. При кінці ствердив
факти, що українські скиталь-
ці в Європі знаходяться в най-
гіршому стані, та що вони го-
лі, босі і голодні й пересліду-
вані ворожими агентами.

Взірцеву промову до збірки
виголосив о. д-р С. Тихан-
ський. Він вказав присутним на
християнський обов'язок го-
лодного нагодувати, голого
приодіти. Кожний з нас мусить
причинитися, хто чим може до
так важного чину і дати негай-
ну поміч нашим братам і сест-
рам в Європі.

Жертували: В. Шанайда
\$100; Н. Семерен \$15; по \$10:
І. Семерен, М. Присташ, Ф. Гу-
зіл, В. Головач, Ів. Дячук,
М. Сковрон; по \$5: Г. Івасків,
В. Задойко, Т. Нагірний, М.
Кочкодан, В. Панчук, А. Бло-
вус, Т. Чорний, О. Базелевич,
В. Довгань, Т. Баран, М. Джу-
мага, Д. Липкан; по \$2: С.
Дембійський, В. Василюшин, А.
Ниспон, П. Федоришин, С. Га-
ва, С. Левчук; по \$1: Н. Григо-
рів, Т. Починок, В. Лазечко,
М. Шустакевич, М. Чемний, А.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

Прохаємо читачів „Свободи“, що змінюють свою адресу,
виповнити оцей бланкет, подаючи доконче стару й нову
адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та
виставити його в листі з 10 ц. поштовими значками до адмі-
ністрації „Свободи“. 10 ц. треба доконче залучити на по-
криття вироблення нової металевий плити.

Ім'я й прізвище _____ Ч. від. _____
Стара адреса _____
Нова адреса _____

ЧИСТУ ВДІЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇН-
СЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЄВРОПІ ПРО-
СИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ
ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕ-
СУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

КОШИКОВІ КАЛЕНДАРІ

НА 1946 РІК
У гарних кольорах.
ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ
МАТІР БОЖА
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
ЗИМОВИЙ ВИД
ОСІНЬ НА ФАРМІ

Календаріом друковане укра-
їнською мовою.
Свята означені чистим червоним
друком.
Ціна 50 ц. один.
Належитість треба посилати
разом з замовленням:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

„Оцей чоловік близький
смерті. Може мені вдасться
його врятувати. Ми не можемо
збиратися змисці“ — відпові-
ла Джена визиваючию
тоном.

„А я маю звести з твоїм па-
ном деякі порахунки, заки ми
відійдемо звідси“ — заявив
Тарзан завзято.

„Як пан сказав, так його
слово буде законом“ — відпо-
вів льокай, відступаючи до
дверей.

Він підніс руку на знак і не-
гайно вбігла в кімнату ватага
завзятих сторожів з списами.

Г. Крупка, С. Генік, І. Бабій,
М. Прихидко, М. Сірко, М. Ві-
хар, М. Войтович, М. Заблоць-
ка, А. Слободянюк, А. Гали-
чин, Ф. Гелза, І. Бойко, І. Ге-
люс, С. Борецький, К. Курлей,
Н. Присташ, Т. Торський.
Збірка принесла \$525.

Вкінці говорив голова Укра-
їнської Федерації стейту Мі-
шиген, О. Штик. Він пригадав,
що Укр. Федерація, що року
такі цього року, спільно з інши-
ми національними групами
збирає жертви для „Дітройт
Ворчест“, тому наше грома-
дянство повинно цю акцію
піддержати й тепер.

До цього додамо для ясно-
сти, що українська колонія
міста Дітройту створила Феде-
рацію і Допомоговий Комітет,
і ці інституції разом працюють
для несення помічі найм ски-
тальцям за морем. Укр. Допо-
моговий Комітет вже вислав
до голвної квартири в Філя-
дельфії \$10,000, а тепер при-
готовляє кампанію до дальшої
збірки і рівночасно організує
1,000 членів, які моглиб плати-
ти вклади по доларови в мі-
сяць. Зокрема наше жіноцтво
докладає всіх старань щодо
збірки грошей і поживи, та-
кож і убрання, спеціально для

дітей, що висилається до Єв-
ропи. Голова Допомогового
Комітету, бувший асистент ге-
нерального прокуратора стей-
ту Мішиген, адвокат Ів. Пан-
чук, який має доступ до ви-
значних американців, кладе ду-
же багато праці в ділянці до-
помогової акції, працюючи для
ідеї. А де решта? Бо виходить
на таке, що є багато поля до
оброблювання, а робітників
мало.

Іван В. Дячук, секретар
Ukrainian War Relief, Inc.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Рочестер, Н. Й. — У дописі
з 26 жовтня б. р. має бути в
списі збірок: Анна Пичак \$51,
М. Кучмій \$2, М. Шава \$1.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дні 22. листопада 1945 помер у
68, році життя

МИХАЙЛО САЛАМАХА
довголітній член Бр. св. Ів. Хре-
стиян, від. 138 У. Н. Союзу в
Гастебурі, Конн.

Покойний походив з села Ци-
ків, повіт Перемийський. Поши-
в на свою жінку Еву, двох синів і
одну дочку. До Братства і У. Н. Со-
юзу вступив у 1924 році.
В похороні взяли участь члени
Братства, криві і знайомі. Похо-
вано Покойного на українській
кладовищі. — В. Я. П.
С. Купишів, секр.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
890 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-4068

Уроків години: Від 1 до 3 поночі.
Від 4 до 8 вечір. В неділю і свята
лиш за попереднім порозумінням.

Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небезпека, нагода для
всіх, що терплять на недомогання
шлунка й випробували коштовні
ліки і зела, а не найшли полег-
шення. Тим усім поручаємо спробувати
даром Зела Мілертона, який не
запороється ні варитися, і спожи-
вається в натуральній формі. По-
няття пробки переконливі, а
спробувано алікст, а недомогання
шлунка, як кався шлунок, так, не
сприймає, запр., брех, апетиту
близько годин в інші недомогання,
копрі походять з цього траєк-
са. Щоби переконатися, випіть по
пробку.

Спеціальна Оферта
по зменшених цінах.

1) \$1.00 за 1 коробку Мілертона
2) \$1.50 за 2 коробки Мілертона
3) \$2.00 за 3 коробки Мілертона
Платіть за збірку Мілертона
вашій сусідній аптеці, а як там
її нема, то пишій до
J. S. MILLER, Inc., Dept. U,
P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ціни важні лише при замовлен-
ні проті з головної офіси.

НАША ЗАСАДА

Наша засада щодо особистої услуги
є строга. Ми трактуємо всіх однаково,
без уваги на ціну, яку родина хоче за-
платити.

Особисту услугу і заінтересування да-
ємо радо кожному, хто до нас зголо-
ситься.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ПОШУКУВАННЯ

Клебанський, Проніа і Михайло з
Ню Йорку, хай зголосяться до На-
ціонального Паладу за Раковськи, по-
шукати: Анатолій Канік і зела Сте-
белені, хай зголосяться до свого
сина Івана. Також і Анна Бабій хай
напише до нього: Гр. Симульська, по-
батьку Юрко з с. Бурків, л. Пля-
гайці, хай зголосяться до брата
Мирона Бабія; Анатолій Саботок з
Ню Йорку, хай напише до сестри-
ки Анни Крушевської; Алби Петро
з с. Богатинці, л. Плягайці, хай пи-
ше до Марії Петрик, дочки Івана і
Катерини Хилі; Михайло Сабаш з
Монетириськ і Микола Тимчишин
хай напишуть до Петра Сабаша;
Григорій Лелета, Василь Бойко та
Василь і Антін Мушара з с. Богат-
инці, л. Плягайці, хай напишуть до
односельчан Василя Венгера; Пе-
тро Манілій і Роман Біла з Вінни-
гу хай напишуть до Теті Мандзі-
к Богатковець; Ігнатій Лесків з
Монетирь хай зголосяться до Во-
лодимира Василюшина з Брончарівки
л. Плягайці; Явдоха Серб з Мару-
шків хай напише до Марії Писка-
ри. Всі згадані особи знаходяться в укра-
їнських таборах в Німеччині. Адреса
така: Lager Rottenbach, Muhlshof,
Lauf Peggitz, Germany.

В тім таборі знаходяться ще такі
хлопці: Петро Поховкін, с. Довге,
пов. Стрий; Василь Шербиш, с. Лаз,
пов. Ярослав; Володимир Бороше-
ч, с. Балашиха.

Фісик Соколовський, який є тепер
у Вейлі, пошукує дочки: Анатолія
Дачишина і Анастасію Околицю. Обидва
мали мешкати в Понкерс, Н. Й. Пі-
сати: Raymond Laite, pur Konstanty,
Brugelste, Belgium, трюв. Halmann.

УКРАЇНЦІ В IRVINGTON, N. J.
І ОКОЛИЦІ
Купуйте в українських скляні
білля під назвою
COLUMBIA DRY GOODS SHOP
835 — 18th Ave., Irvington, N. J.
Треті двері від Columbia Ave.
Беріть 54 Bus, котрий переходить
поряд дверей.
Анастасія Соколовська,
власниця.

МИРОН ЛИТВИН
І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: Essex 3-9990

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ПЛАТІТЬ деше-
во з вашого забезпечення.
Ми улаштуємо пре-
красний ПІЛІЙ \$150.00
ПОХОРОН за _____

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6782

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по
ціні та якійсь як _____ \$150
ОБСЛУГА НАРІКАША.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th St., NEW YORK CITY.
Renowned funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ВРЕМІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похороном
в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЮ
ЙОРКУ, ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: BRexford 5-3577